

Test 'Hoe verstandelijk gehandicapte proof is jullie gemeente?'

Doe de test om te checken hoe jullie kerkelijk gemeenteleven is ingericht op de integratie van mensen met een verstandelijke beperking. Het gaat hierbij vooral om volwassen mensen met een verstandelijke beperking, die niet bij hun ouders wonen. Let op: het gaat bij deze test dus niet om de eredienst.

A. Communicatie

1. Kerkblad

1a. Krijgen de mensen met een beperking het kerkblad?

Ja: Prima, houden zo.

Nee: Wie regelt de verspreiding van het kerkblad? Neem contact op met deze persoon en zorg ervoor dat het kerkblad in het bezit komt van het kerklid met een verstandelijke beperking.

1b. Heeft het kerklid met beperking interesse voor het kerkblad?

Nee: Blijf het blad wel aan geven, het is een onderdeel van het betrokken zijn bij de gemeente.

Ja: Controleer of hij of zij het kerkblad zelfstandig kan lezen. Als dit niet zo is, vraag dan aan een begeleider of ouder om tijd te maken om (bepaalde onderdelen uit) het kerkblad te voor te lezen.

2. Afkondigingen

2a. Hoe begrijpelijk en toegankelijk zijn de afkondigingen?

Goed: Fijn! Er zijn geen aanpassingen nodig. Als je twijfelt, lees dan de tips onder 'niet goed.'

Niet goed: Afkondigingen worden vaak snel voorgelezen. Het gaat het ene oor in en het andere uit.

Tip 1: Zorg ervoor dat er iemand naast de persoon met verstandelijke beperking zit om opvallende of belangrijke afkondigingen te herhalen.

Tip 2: Neem contact op met de scriba of voorzitter van de kerkenraad die de afkondigingen samenstelt. Vraag om de afkondigingen duidelijk en eenvoudig te verwoorden.

Tip 3: Vraag de persoon die de afkondigingen voorleest om rustig en duidelijk te praten.

Tip 4: Zet de afkondigingen tijdens het voorlezen op de beamer. Neem hiervoor ook contact op met het beamteam.

3. Voorbedes

3a. Tijdens de kerkdienst worden er vaak voorbedes gedaan voor mensen uit de gemeente. Zijn deze voorbedes begrijpelijk en toegankelijk voor de doelgroep?

Ja: De dominee of ouderling geeft voor het gebed een korte uitleg over de situatie. Bij ingrijpende situaties wordt een begeleider of maatje van te voren ingelicht over de situatie bij mensen die sterk reageren op 'heftige' afkondigingen zoals bij ziekte of overlijden.

Nee: Vooral heftige afkondigingen kunnen onvoorbereid verteld worden, vlak voor het gebed. Dit geeft in sommige situaties, bij sommige mensen een emotionele reactie. Als er ingrijpende afkondigingen zijn, bereid de mensen met een verstandelijke beperking hier op voor. Doe dit via een maatje of begeleider.

4. Mails

Tegenwoordig worden er veel kerkelijke activiteiten en mededelingen via de mail gedaan.

4a. Heeft de verstandelijk beperkte broer of zus een mailadres en gebruikt hij of zij de mail?

Ja: Hij/zij maakt geregeld gebruik van de mail. De digitale informatie komt dus terecht bij hem/haar. Het mailadres staat vermeld in de gemeentegids.

Nee: Veel mensen met een beperking die niet kunnen lezen, hebben geen mailadres. Controleer of er informatie via de mail wordt verstuurd die van belang is voor deze broer of zus. Wijs hiervoor iemand uit de gemeente aan die hier verantwoordelijk voor is, bijvoorbeeld een maatje of wijkouderling.

4b. Krijgt het kerklid met verstandelijke beperking alle mails?

Ja: Er is een bestand met alle adressen uit de gemeente waar ook de personen uit de doelgroep tussen staan.

Nee: Controleer of het wenselijk is voor de perso(n)en met een verstandelijke beperking om de mails te krijgen, door dit persoonlijk te vragen of vraag het aan de begeleiders/ouders. Het is per persoon verschillend of dit wel of niet wenselijk en nodig is.

4c. Soms worden er vragen of enquêtes via de mail verstuurd. Kan het kerklid met verstandelijke beperking reageren op mail?

Ja:

Ja, hij/zij kan dit zelfstandig en doet het ook.

Ja, hij/ zij reageert met hulp van een maatje/ begeleider.

Nee:

Nee, dit is te moeilijk en een maatje/ begeleider kan dit niet doen.

Nee, maar het is wel een goed idee om hier aandacht aan te besteden. We leggen deze vraag neer bij een maatje/ begeleider.

5. Postvak

5a. Heeft het kerklid met een verstandelijke beperking een postvakje?

Ja: Ja, hij/ zij heeft een postvakje. Hij/zij leegt het zelfstandig of met hulp. De post wordt bekeken en gelezen.

Nee:

- Is het wenselijk dat hij een postvak krijgt? Zo ja: Wie regelt in jullie gemeente het plaatsen van een postvak? Vraag deze persoon om een postvak te plaatsen. Wijs iemand aan die (mede) verantwoordelijk is voor het legen en lezen van de post die in het postvakje zit.
- Hij/ zij heeft bewust geen postvak omdat hij/zij niet in de kerk komt. Het niveau van deze persoon is te laag, de informatievoorziening via het postvakje is niet wenselijk of nodig.

B. Wijkbijeenkomsten

1. Aankondiging

1a. Het is bekend bij de kerkleden met verstandelijke beperking op welke dag en op welk tijdstip een wijkbijeenkomst is.

Ja:

- Via de mail en het postvak komt de uitnodiging terecht bij iedereen van de wijk, dus ook bij de verstandelijk beperkte kerkleden.
- Het wordt persoonlijk verteld.

Nee:

- Zoek uit waarom dit niet bekend is:
 - Wil het kerklid met beperking zelf niet komen of uitgenodigd worden?
 - Wordt deze persoon (om welke reden ook) niet uitgenodigd? Ga dan achter de werkelijke reden aan en bespreek dit met de betrokkenen. (Dit kan angst, onzekerheid of een inschatting van mogelijkheden van het kerklid met verstandelijke beperking zijn; is het lastig?)
 - Het is met de begeleiders afgesproken dat hij/ zij niet zal komen op een wijkbijeenkomst.

2. Vervoer

Is het vervoer geregeld van en naar het adres?

Ja: Fijn, houden zo! 😊

Ja: Hij/ zij komt zelfstandig naar het wijkadres.

Nee: Wijs iemand in de wijk aan die hier verantwoordelijk voor is. Hij/ zij kan eventueel een roostertje maken om per keer iemand anders te laten rijden.

3. Aandacht tijdens een wijkbijeenkomst

Hoe wordt de persoon met verstandelijke beperking betrokken bij de wijkbijeenkomst?

Goed: Hij/ zij wordt door verschillende mensen aangesproken. Er is een gesprek mogelijk.

Gemiddeld: Soms zit de persoon met verstandelijke beperking er actief bij, andere keren krijgt hij/zij weinig aandacht. Dit hoeft niet erg te zijn. Het is wel goed om eens na te vragen hoe de persoon met verstandelijke beperking de wijkbijeenkomsten beleeft.

Niet goed:

- Hij/zij wordt door de meeste mensen genegeerd.
- Soms wordt het als storend ervaren dat hij/zij erbij zit. De diepgang van de gesprekken bij de wijkleden onderling wordt verstoord. Ga in dit geval na hoe geschikt het betrekken van de persoon met verstandelijke beperking is. Het is ook een mogelijkheid om hem/haar een kort onderdeel van de bijeenkomst aanwezig te laten zijn.

4. Aandacht en zorg vanuit de wijk

Is er aandacht vanuit de wijk voor de mensen met een verstandelijke beperking?

Ja: Benoem concrete voorbeelden op welke manier er aandacht voor deze mensen is. Is dit voldoende? Is iedereen hierover tevreden? Wat kan eventueel verbeterd worden?

Nee: Er wordt vanuit de wijk geen speciale aandacht aan deze persoon gegeven. Ga na waarom dit zo is. Betrek bij dit onderdeel de wijkcoördinator om mogelijke verbeterpunten in te voeren.

C. Vergaderingen

1. Aankondiging

Is het duidelijk bij het kerklid met een verstandelijke beperking wanneer een vergadering is en waar deze vergadering over gaat?

Ja: De uitnodigingen worden per mail en postvak verspreid.

Nee: Veel uitnodigingen worden niet naar deze doelgroep verstuurd. Ga na waarom dit zo is.

Belangrijk bij deze check is om de vraag aan de persoon met beperking te stellen. Wil hij of zij wel of niet betrokken worden bij kerkelijke vergaderingen?

2. Geschikt/ ongeschikt

Zijn er afspraken gemaakt over het betrekken van mensen met een verstandelijke beperking bij vergaderingen met de gemeente?

Ja: De afspraak is dat elk gemeentelid wordt uitgenodigd. Hij of zij beslist zelf (of met begeleiding) of een vergadering wel of niet geschikt is om naar toe te gaan.

Nee: Denk na over mogelijke afspraken die gemaakt kunnen worden. Niet alle vergaderingen zullen geschikt zijn voor een aantal mensen met een verstandelijke beperking. Blijf daarom goed kijken naar de mogelijkheden en wensen van de persoon in kwestie.

Is het vervoer geregeld van en naar de vergadering?

Ja: Fijn, houden zo! ☺

Ja: Hij/ zij komt zelfstandig naar de vergadering.

Nee: Wijs iemand aan die hier verantwoordelijk voor is. Bijvoorbeeld een maatje of wijkdiaken.

3. Gemeentevergaderingen

Is de invulling van een vergadering met de gemeente toegankelijk voor mensen met een verstandelijke beperking?

Ja:

- De agenda en structuur van de vergadering is duidelijk en overzichtelijk. De inhoud van de gesprekken worden altijd eenvoudig samengevat.
- Er zit een begeleider of maatje naast de persoon met een beperking. Hij/ zij legt in het kort uit wat er besproken wordt.

Nee: De vergaderingen zijn niet toegankelijk voor mensen met een verstandelijke beperking.

- Het is niet het voornemen om hier verandering in te brengen; Er komen geen mensen met een beperking naar dit soort vergaderingen, het is niet nodig.
- Op dit moment is het niet aangepast voor mensen met een beperking. Tips om vergaderingen toegankelijker te maken: Geef duidelijk de structuur en het doel van de avond aan. Geef na ieder agendapunt een eenvoudige samenvatting van wat er gezegd is. Wees je ervan bewust dat niet alles begrijpelijk hoeft te zijn. Het betrekken van mensen met een verstandelijke beperking bij het samen gemeente zijn kan al een belangrijk doel op zich zijn.

D. Verkiezingen

1. Procedure

Worden mensen met een verstandelijke beperking betrokken bij de talstelling?

Ja: - Iemand uit de gemeente maakt samen met de verstandelijk beperkte een lijst met namen die hij/ zij geschikt vindt om ouderling of diaken te zijn.

- De persoon met beperking kan zelfstandig een lijst met namen samenstellen en opsturen naar de scriba.

Nee:

- Hier wordt geen aandacht aan besteed. Er is geen behoefte aan.
- Hier wordt geen aandacht aan besteed, maar we gaan hier iemand voor benaderen.

2. Stemmen

Is er hulp of begeleiding tijdens het stemmen van de ambtsdragers?

Ja: De foto's van de mannen die op tal staan, worden op de beamer en in het kerkblad opgenomen. Er wordt voor het stemmen contact gezocht met de persoon met een beperking. Er wordt kort uitgelegd wie er op tal staan. Tijdens het stemmen helpt een maatje/ begeleider bij het voorlezen van het briefje en het invullen ervan.

Nee: Er wordt geen aandacht aan besteed. Zoek uit hoe hierin hulp of ondersteuning geboden kan worden door een verantwoordelijke aan te wijzen. Zet bijvoorbeeld foto's van de mannen die op tal staan, op de beamer of in het kerkblad.

E. Huisbezoeken

1. Worden er huisbezoeken gebracht?

Ja: - Een wijkouderling of diaken brengt jaarlijks een bezoek. Hij weet hoe hij een gesprek kan voeren met iemand met een beperking.

- Er worden huisbezoeken gebracht. In sommige gevallen krijgt een persoon met een beperking een speciale ambtsdrager toegewezen, die meer feeling met verstandelijke beperkingen heeft.

Nee: Deze doelgroep krijgt geen huisbezoek. Onderzoek wat hiervan de reden is, en bespreek dit in de kerkenraad. Ieder kerklid heeft recht op pastorale zorg. Wijs eventueel een pastoraal werker aan die (langdurige) pastorale zorg kan geven.

F. Financiën

1. Collecte

Is het duidelijk voor mensen met een beperking hoe zij evt. collectemunten of bonnen kunnen kopen?

Ja: De mensen met een verstandelijke beperking weten waar ze de bonnen en munten kunnen bestellen. Dit doen zij zelfstandig of met hulp van een begeleider.

Nee: Mensen met een beperking doen geld in de collectezak. Dit maakt het voor hen concreet wat het betekent om geld te geven. Er is geen noodzaak om dit anders te doen.

Er is geen aandacht voor geweest hoe mensen met een beperking dit kunnen regelen. Bespreek dit onderdeel met een diaken, maatje of begeleider.

2. VVB

Mensen met een beperking betalen VVB.

Ja: Voor mensen met een beperking is het duidelijk dat zij VVB afdragen aan de kerk. Dit is geregeld en het gaat goed.

Nee: Van ieder kerklid wordt verwacht een bijdrage naar vermogen te geven. Bespreek dit onderdeel met een wijkdiaken zodat de VVB betaald wordt.

G. Kerkelijke activiteiten

1. Bijbelstudie

Krijgen alle mensen met een beperking een vorm van passende Bijbelstudie aangeboden?

Ja: Iedere jongere vanaf 12 jaar krijgt ergens een vorm Bijbelonderwijs aangeboden.

Dat is heel mooi! Word er jaarlijks geëvalueerd of de samenstelling van de groepen en de inhoud van het onderwijs nog passend is?

Nee:

Ga op zoek naar mogelijkheden om voor ieder kerklid boven de 12 jaar met een beperking een passende vorm te organiseren.

2. Activiteiten (gemeenteweekenden, uitjes etc).

Binnen een kerkelijke gemeente worden over het algemeen een aantal keer per jaar activiteiten georganiseerd. Denk aan gemeenteweekenden, uitjes, markten, etc.

3. Worden mensen met een beperking actief betrokken bij deze activiteiten?

Ja: Heel goed om hen erbij te betrekken. Soms is het echter niet mogelijk voor mensen met een beperking om mee te doen. Wees hierin eerlijk en duidelijk. Organiseer eventueel momenten waarop deze mensen wel uitgenodigd zijn en mee kunnen doen.

Nee: Meestal wordt het vergeten om ze uit te nodigen. Denk in dit geval actief na over de mogelijkheden om de doelgroep erbij te betrekken.

Nee: Maar er worden wel speciale activiteiten georganiseerd voor de doelgroep binnen de gemeente.